

Visita guiada al Sali i el seu entorn

Diumenge

25

de gener

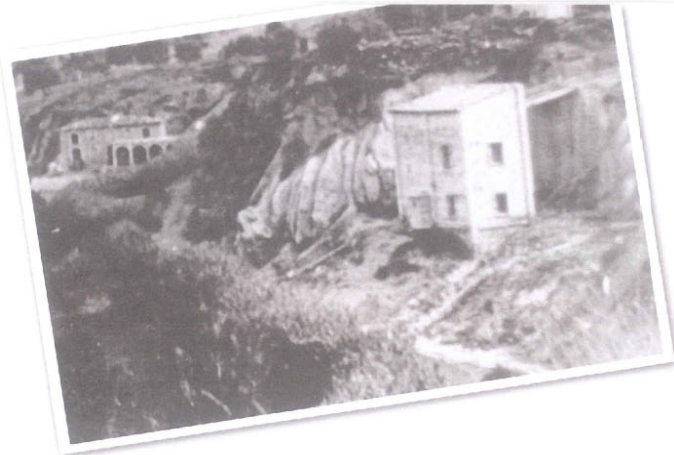
A les onze del matí

**Sant 09
Sebastià**

SÚRIA
VOT DE POBLE
FESTA MAJOR D'HIVERN

Sant 09 Sebastià

SÚRIA
VOT DE POBLE
FESTA MAJOR D'HIVERN

L'any 1909, René Macary, de Bordeus, va sol·licitar la concessió d'una mina de sal de 40 ha, anomenada *Roumanie*, al Salí de Súria. El 5 de gener de 1911, Macary va comprar a Maurici Balaguer unes 30 ha de terra al Salí. El setembre d'aquell mateix any 1911, Macary es va associar amb qui llavors era l'administrador de les salines del duc de Cardona, Emili Viader, i van fundar la societat Macary-Viader, amb seu a Súria, dedicada a l'explotació de sal gemma. El mateix mes de setembre, l'Ajuntament de Súria va donar permís a Macary per obrir un camí d'accés des de la carretera fins a la seva propietat. A final d'aquell any, Macary i Viader van començar a obrir un pou al Salí. Van encarregar l'obra al contractista de Callús, Francesc Triola.

L'obertura del pou no va estar exempta de problemes i discussions. Va arribar un moment en què els obrers no volien baixar al pou i deien que allò era obra del diable. Havia de ser el propi Triola qui seguís aprofundint l'excavació. Fos com fos, a final de 1912, Macary i Viader van identificar la presència de potassa en aquell jaciment.

L'any 1913, Macary i Viader van vendre les seves concessions a la *Compagnie Bordelaise des Produits Chimiques* per una bona quantitat de diners. El mes d'abril de 1914, el pou del Salí es va inundar en una nit. Ningú va saber explicar ben bé perquè, però el cap del districte miner de Barcelona suggeria que el pou va passar per sota i a tocar una gran bossa d'aigua, la qual es va filtrar a la galeria, que seguia uns 30 m en direcció nord. És probable que aquesta bossa fos l'antiga mina medieval de sal que havia estat repetidament inutilitzada, al llarg del segle XIX, per la Hisenda estatal.

El pou de Macary i Viader va trobar la sal a 68 m de fondària, però 100 m més al nord, on hi ha la bassa d'Iberpotash, la sal es troba a uns 2 m de la superfície, només coberta pels sediments fluvials recents. Això s'explica perquè el diapir salí de Sùria té un fort pendent.

Una mica més al nord de la bassa, hi hagué la casa del Salí, que tot sembla indicar que era construïda just al damunt de la mina de sal medieval. Allà tot sovint s'hi produeixen bòfies (la darrera el 14 de gener de 2009). L'any 1879 una gran bòfia va empassar-se una construcció -probablement un paller o corral de la casa del Salí- que va quedar sencera a l'interior del forat i que va ser objecte d'atracció "turística" durant un temps.

Després que el pou de Macary i Viader es va inundar, la construcció que protegia l'obertura i contenia el mecanisme de descens -una càbria i una caixa penjada d'un cable- es va destinar a habitacle. Quan l'any 1918 es van iniciar les obres del pou I i la fàbrica, a l'esplanada que queda just al damunt del pou del Salí hi havia les quadres i els femers de les mules que treballaven en les obres de la Solvay. Fins als anys 1950-1960, els tres edificis del Salí es van usar com a habitacles. Finalment, però, tots van ser enderrocats. De la casa del Salí no en queda ni rastre, de l'antic pou encara en són visibles les runes de totxos i ciment de la construcció, que tapen l'obertura d'aquell pou.

AJUNTAMENT
DE SÚRIA

